

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246641

การศึกษาระดับที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 200-250 เตียง

นิภา อุ่นเรือง

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์)
ปีการศึกษา 2554

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 200-250 เตียง

นิภา อุ่นเรือง

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์)

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

A STUDY OF FACTORS RELATED TO THE COMPETENCY
OF PROFESSIONAL NURSES AT 200-250 BED
PRIVATE HOSPITALS

NIPHA OUNRUANG

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
(HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT)

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 200-250 เตียง

ชื่อผู้เขียน นางนิภา อุ่นเรือง

สาขาวิชา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

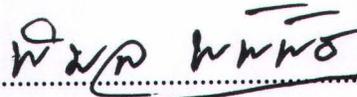
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. สุมนา จระณะสมบุญณ์ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. อรณูช ลิ้มตศิริ

รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงค์

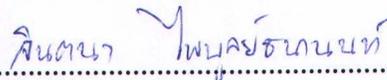
มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

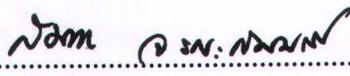
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พูพิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

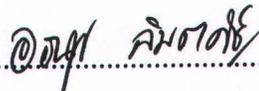
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. จินตนา ไพบูลย์ชนานนท์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สุมนา จระณะสมบุญณ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรณูช ลิ้มตศิริ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงค์)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลเอกชนขนาด 200-250 เตียง

ชื่อผู้เขียน นางนิกา อุ่นเรือง

ชื่อปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ปีการศึกษา 2554

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร. สุมนา จรรย์สมบุรณ์	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณข ลิมตศิริ	
3. รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงษ์	

246841

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 200-250 เตียง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ในโรงพยาบาลเอกชนขนาด 200-250 เตียง ทั้งหมด 10 แห่ง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,060 คน จากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sample) ตามสัดส่วนของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลแต่ละแห่ง และสุ่มกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพในแผนกผู้ป่วยนอก แผนกผู้ป่วยใน และแผนกหน่วยงานเฉพาะทางของแต่ละโรงพยาบาล โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 และสถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

246641

1. พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชนขนาด 200-250 เตียง มีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับสูงทั้ง 9 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านจริยธรรม ด้านการบริการที่ดี ด้านความร่วมมือแรงร่วมใจ การพัฒนาศักยภาพคน การดำเนินงานเชิงรุก การคิดวิเคราะห์ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมองภาพองค์กรรวม และการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ กับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชนขนาด 200-250 เตียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยด้านสถานการณ์ ได้แก่ การได้รับการอบรมเพิ่มเติม ค่าตอบแทน และสวัสดิการ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ขนาด 200-250 เตียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

professional nurses from the Outpatient Department, the Inpatient Department, and Specialized Departments of each hospital in executing the final step in selecting the members of the sample population.

The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher couched at the reliability level of 0.97.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of frequency, percentage, mean and standard deviation. In addition, the researcher employed Pearson's product-moment correlation coefficient method.

Findings are as follows:

1. The professional nurses under study exhibited a high level of competency in all nine aspects examined in descending order as follows: Ethical comportment, providing good service, willingness to cooperate, commitment to developing one's potentialities, constantly improving one's performance analytical thinking, achievement orientation, holistic viewpoint, and accumulation of professional expertise.
2. The researcher found that the demographical characteristics of age and work experience were positively correlated at a low level with the competency of the professional nurses under study at the statistically significant level of .01.
3. Situational factors—the provision of additional training, remuneration, and fringe benefits—were determined to be positively correlated at a low level with the competency of the professional nurses under study at the statistically significant level of .05.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างสูงจากอาจารย์ ดร. สุนนา
จระณะสมบุรณ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณช
ลิมตศิริ รองศาสตราจารย์เพ็ญศรี เศรษฐวงษ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
และอาจารย์ ดร. จินตนา ไพบูลย์ธนานนท์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วง
ไปด้วยดี และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการพัฒนารัพยากรรมมนุษย์
คณะศึกษาศาสตร์ ที่ได้ถ่ายทอดวิชาการความรู้ต่าง ๆ และได้อบรมสั่งสอนในสิ่งที่เป็
นประโยชน์อันมีคุณค่ายิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ข้อคิดเห็น
และให้คำปรึกษาแนะนำในการสร้างแบบสอบถามเป็นอย่างดี ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
มยุรี แก้วจันทร์ หัวหน้าภาคการพยาบาลผู้ใหญ่ และนางสาวชัชวัญ ปิ่นสากล
อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น นางสาวปราณี พลเดช
ผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล และ พ.ต.อ. (หญิง) สกมลพร สังวรกาญจน์ หัวหน้าฝ่าย
พัฒนาและวางแผนฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยา และนางขจี พงศธรวิบูลย์
อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลต่าง ๆ ได้แก่ โรงพยาบาลบางปะกอก 9 อินเตอร์เนชั่นแนล
โรงพยาบาลเปาโลเมโมเรียล โรงพยาบาลวิภาวดี โรงพยาบาลศิริรินทร์ และ โรงพยาบาล
เจ้าพระยา ที่ให้โอกาสในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อนร่วมวิชาชีพทุกท่าน
ที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามอันเป็นหัวใจสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณทุกคนในครอบครัว ที่คอยดูแลห่วงใยและให้กำลังใจตั้งแต่
เริ่มต้นจน ถึงวันที่สำเร็จการศึกษา อีกทั้งขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เป็นแหล่ง
ให้เรียนรู้ชีวิตและสังคม อันเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จ
ลงอย่างสมบูรณ์ในทุกด้าน

นิภา อุ่นเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(15)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ.....	11
ความหมายของสมรรถนะ	12
ประเภทของสมรรถนะ	16
ความสำคัญและประโยชน์ของสมรรถนะ	20
การกำหนดสมรรถนะ	21
การประเมินสมรรถนะ	29
สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชน.....	32
ความหมายของพยาบาลวิชาชีพ.....	33

บทที่	หน้า
ความหมายของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ	35
การกำหนดและประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ	36
โรงพยาบาลเอกชน	57
การจำแนกประเภทของโรงพยาบาล.....	58
สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชน	61
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ.....	65
ปัจจัยด้านบุคคล	66
ปัจจัยด้านสถานการณ์	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ	70
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
ประชากร.....	75
กลุ่มตัวอย่าง	76
กรอบแนวคิดในการวิจัย	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	78
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้าน สถานการณ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน	85
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลเอกชน	86

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสถานการณ์กับสมรรถนะของ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลเอกชน	98
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	102
สรุปผลการวิจัย	103
การอภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะ	125
ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้.....	125
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	126
 ภาคผนวก	
ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามและหนังสือขออนุญาต แจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูล	128
ข แบบสอบถามในการวิจัย	138
ค สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล.....	149
บรรณานุกรม	156
ประวัติผู้เขียน	170

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การกำหนด Competency ในแต่ละตำแหน่งงาน.....	22
2 จำนวนพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชนขนาด 200-250 เตียง ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	76
3 จำนวนพยาบาลวิชาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลเอกชนแต่ละแห่ง.....	77
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสถานการณ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน การได้รับการอบรม เพิ่มเติม และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	86
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลเอกชน จำแนกเป็นรายด้าน.....	87
6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายข้อ	88
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านการบริการที่ดี โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายข้อ	89
8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายข้อ.....	90

ตาราง	หน้า
9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านจริยธรรม โดยภาพรวมและจำแนกเป็น รายชื่อ.....	91
10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านความร่วมมือแรงร่วมใจ โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายชื่อ	92
11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านการพัฒนาศักยภาพคน โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายชื่อ	93
12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านการดำเนินงานเชิงรุก โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายชื่อ	95
13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านการคิดวิเคราะห์ โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายชื่อ	96
14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของพยาบาล วิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ด้านการมองภาพองค์รวมโดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายชื่อ	97
15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้าน สถานการณ์กับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน	99
16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้าน สถานการณ์กับสมรรถนะรายด้านของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล เอกชน	100

17 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้าน สถานการณ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การได้รับการอบรม เพิ่มเติม และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	150
--	-----

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง.....	14
2 KSA's องค์ประกอบของ Competency.....	15
3 ประเภทของ Competency (competency model).....	19
4 แผนผังการทำ Core Competency ในองค์กร.....	23
5 การกำหนดสมรรถนะ.....	24
6 Performance Management System.....	25
7 กรอบแนวคิดระดับของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของ Fey and Miltner....	40